

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK STATISTISKA MEDDELANDEN

Hänsynsuppföljning Kulturmiljö 2021

Survey of environmental consideration to cultural heritage

I korta drag

Mindre skador på kulturlämningar 2021

Andelen kulturlämningar (fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar) som blir påverkade (ringa skada, skada eller grov skada) vid föryngringsavverkning ligger i år på samma nivå som 2019 på 27 procent. Den lägsta nivån sedan inventeringen började 2012. Andelen grov skada är däremot högre 2021 än 2019.

Norra Norrland, Södra Norrland samt Götaland ligger på samma skadenivå när det gäller skada och grov skada på 16 procent. Svealands skadenivå ligger fortsatt på en låg nivå, nu på 7 procent.

När det gäller förändringar över tid finns en trend med minskande skador för Norra Norrland och Svealand sedan 2012 och för södra Norrland sedan 2016. När det gäller Götaland är resultatet oförändrat.

Markberedning fortsätter vara den vanligaste orsaken till skada eller grov skada

Markberedning fortsätter vara den vanligaste orsaken till skada eller grov skada i tre av fyra landsdelar. Undantaget är södra Norrland där skador från vindfällda träd och nedrisning är vanligare än skador efter markberedning.

Kulturstubben bra som signal och skydd

Där kulturstubbar används ser vi en allt lägre andel påverkan på kulturlämningarna. En kulturstubbe är en 1,3 meter hög stubbe som används som markering vid kulturlämningen.

Skadenivån är lägst där kulturstubbar placerats korrekt det vill säga utanför och runt om kulturlämningen, då ligger andelen grov skada på mellan 0 - 2 procent. Andelen kulturlämningar med korrekt placerade kulturstubbar skiljer sig mellan landsdelarna från 37 procent i norra Norrland till 5 procent i Götaland.

Där kulturstubbar använts i någon form har 93 procent av kulturlämningarna varken skada eller grov skada.

Hälften av villkorsområdena är skadade

Drygt hälften, 54 procent, av villkorsområdena (skyddat område kring fornlämning) har skada eller grov skada från skogsbruksåtgärder. Markberedning är den enskilt största påverkansfaktorn för villkorsområden där Svealand och Götaland har hög andel skada och grov skada av markberedning på nästan 35 procent.

Statistiken är producerad av Skogsstyrelsen, som ansvarar för officiell statistik inom området.

Kontakt:

AnnKristin Unander, telefon: 070-606 83 59,
e-post: annkristin.unander@skogsstyrelsen.se

Artikelnummer: JO1406 SM2101

ISSN 1654-4021 Serie JO – Jordbruk, skogsbruk och fiske. Utkom den 7 december 2021.

Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.

Utgivare av Statistiska meddelanden är Herman Sundqvist, Skogsstyrelsen.

Innehåll

Statistiken med kommentarer.....	5
Påverkade kulturlämningar på landsnivå.....	5
Figur 1. Andel (procent) kända kulturlämningar med påverkan vid föryngringsavverkning, hela landet.....	5
Figur 2. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada vid föryngringsavverkning, efter landsdel.	6
Högre andel skada och grov skada för enskilda ägare än övriga ägare.....	6
Figur 3. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada vid föryngringsavverkning efter ägarklass, hela landet.....	6
Markberedning är den vanligaste orsaken till skada eller grov skada på kulturlämningar	7
Figur 4. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada vid föryngringsavverkning efter skadeorsak, hela landet.	7
Figur 5. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada vid föryngringsavverkning efter skadeorsak på landsdelsnivå, treårsmedelvärde 2019-2021.	8
Lämningstyp.....	9
Figur 6. Andel (procent) kända kulturlämningar som påverkats vid föryngringsavverkning efter lämningstyp och skadegrad. Hela landet, treårsmedelvärde 2019-2021.....	9
Högre andel skada för fornlämningar än för övriga kulturhistoriska lämningar	9
Figur 7. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada fördelad på fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar.....	10
Markberedning.....	10
Figur 8. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada efter markberedning som andel av totala antalet inventerade föryngringar och som andel av föryngringar som är markberedda, hela landet.	10
Plantering på kulturlämningar	12
Figur 9. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada vid föryngringsavverkning efter skadeorsak och plantering på landsdelsnivå, treårsmedeltal 2018-2021.	12
Kulturstubbar.....	13
Figur 10. Andel (procent) kända kulturlämningar vid föryngringsavverkning efter användning av kulturstubbar eller annan tydlig utmärkning och landsdel. treårsmedelvärde 2019-2021.	13
Figur 11. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada vid föryngringsavverkning och användning av kulturstubbar eller annan tydlig utmärkning, hela landet, treårsmedelvärde 2019-2021.	14
Villkorsområden - fortsatt hög påverkan	14
Figur 12. Andel (procent) av villkorsområden till kända fornlämningar med skada eller grov skada vid föryngringsavverkning efter skadeorsak, hela landet.....	14
Figur 13. Andel (procent) av villkorsområden till kända fornlämningar med skada eller grov skada vid föryngringsavverkning efter landsdel och skadeorsak, hela landet, treårsmedelvärde 2019-2021.	15
Tabeller	16
Teckenförklaring	16
1. Andel (procent) kända kulturlämningar med ringa skada, skada eller grov skada efter föryngringsavverkning efter landsdel, årligt data.	17
2. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada efter föryngringsavverkning efter landsdel, årligt data	17
3. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada efter föryngringsavverkning efter ägarklass, årligt data	17
4. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada efter föryngringsavverkning efter skadeorsak, hela landet, årligt data.....	18
5. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada efter föryngringsavverkning efter skadeorsak och landsdelar, treårsmedelvärde 2019-2021.....	18

6. Andel (procent) kända kulturlämningar som påverkats vid föryngringsavverkning efter lämningstyp och landsdel. treårsmedelvärde 2019-2021.	18
7. Andel (procent) kända kulturlämningar som påverkats vid föryngringsavverkning efter lämningstyp, skadegrad och landsdel. treårsmedelvärde 2019-2021.....	19
8. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada efter föryngringsavverkning fördelad på fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar, hela landet, årligt data.....	20
9. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada från markberedning vid föryngringsavverkning där det var markberett vid tidpunkt för inventering efter landsdelar och skadegrad, årligt data.	21
10. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada från markberedning vid föryngringsavverkning beräknat både för alla inventerade avverkningar och för endast de föryngringsavverkningar där det var markberett vid tidpunkt för inventering, hela landet, årligt data.	22
11. Andel (procent) kända kulturlämningar som planterats vid föryngringsavverkning efter landsdelar, årligt data.	22
12. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada vid föryngringsavverkning efter användning av kulturstubbar eller annan tydlig utmärkning och landsdel, treårsmedelvärde 2019-2021.	23
13. Andel (procent) av villkorsområden till kända fornlämningar med skada eller grov skada vid föryngringsavverkning efter skadeorsak, hela landet, årligt data.....	24
14. Andel (procent) av villkorsområden till kända fornlämningar med skada eller grov skada efter landsdel och skadeorsak. treårsmedelvärde 2019-2021.	24
Kartor.....	25
Fakta om statistiken	26
Detta omfattar statistiken	26
Definitioner och förklaringar.....	26
Så gör vi statistiken.....	27
Statistikens tillförlitlighet.....	28
Bra att veta	28
Elektronisk publicering	28
In English	29
Summary.....	29
Main findings.....	29
Survey.....	29
List of tables.....	30
List of terms.....	30

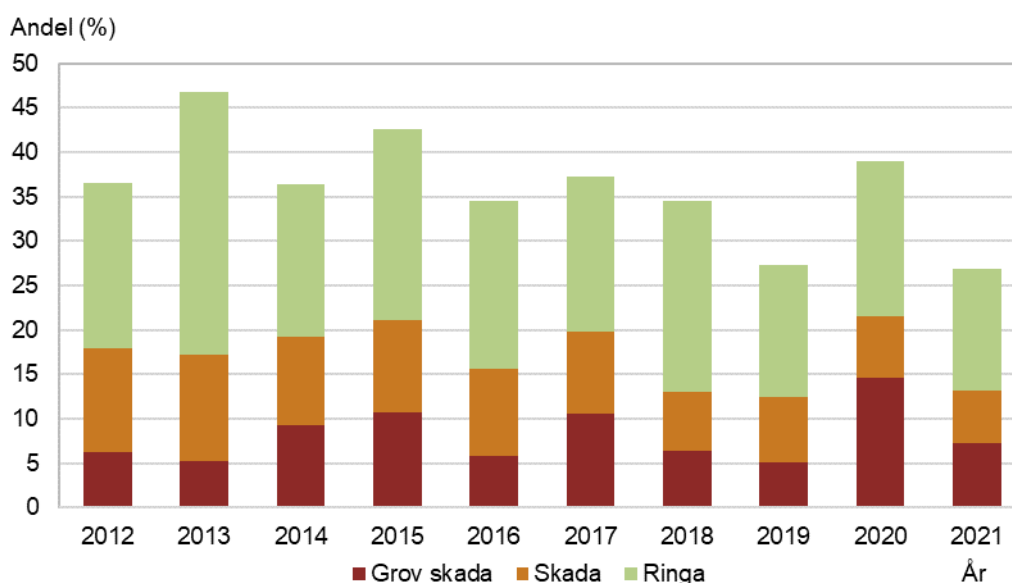
Statistiken med kommentarer

Påverkade kulturlämningar på landsnivå

Andelen kulturlämningar (fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar) som blir påverkade (ringa skada, skada eller grov skada) vid föryngringsavverkning ligger i år på samma nivå som 2019 på 27 procent. Den lägsta nivån sedan inventeringen började 2012. Andelen grov skada är däremot högre 2021 än 2019. Andelen skada och grov skada ligger på samma nivå 2018, 2019 och 2021 på 13 procent.

Figur 1. Andel (procent) kända kulturlämningar med påverkan vid föryngringsavverkning, hela landet.

Figure 1. Percentage of known cultural heritage sites with minor damage, damage or serious damage from regeneration felling, whole country.

I detta statistiska meddelande är fokus huvudsakligen på skada och grov skada som uppstår på kulturlämningar vid föryngringsavverkning. I Skogsstyrelsens statistikdatabas finns uppgifter om alla grader av påverkan (Ingen skada, ringa skada, skada och grov skada). Vi har också valt att presentera en del av statistiken som 3-års medeltal för att säkerställa en högre statistisk säkerhet.

Andelen skada och grov skada på kulturlämningar för hela landet är densamma för åren 2018, 2019 och 2021 på 13 procent. På landsdelsnivå har Norra Norrland, Södra Norrland och Götaland i år lika hög skadeandel på 16 procent. Svealand har den lägsta nivån sedan inventeringen började och ligger nu på skada och grov skada på 7 procent.

Norra Norrland har under alla år uppvisat ett varierande resultat, mellan låga och höga skadenivåer. I år har skadenivåerna återigen stigit. Norra Norrland visar dock en sakta nedåtgående trend skador sedan 2012.

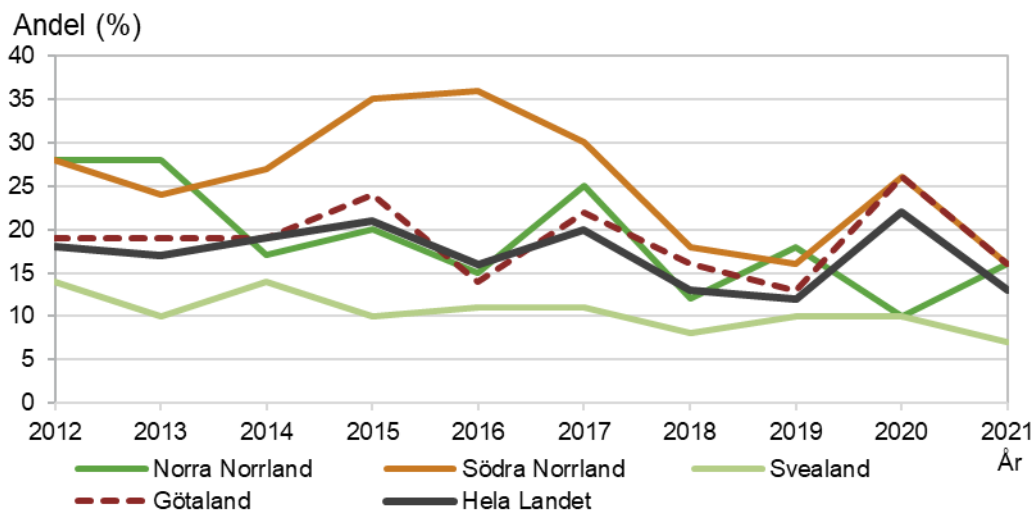
Södra Norrland har en sjunkande skadenivå sedan 2016. Årets resultat på 16 procent skada och grov skada är lika lågt som år 2019.

Svealands skadenivåer fortsätter att minska och ligger nu på 7 procent.

Götalands höga skadenivå från år 2020 på 26 procent har i år sjunkit till 16 procent. Sett över inventeringsperioden 2012 – 2021 är resultatet för Götaland oförändrat.

Figur 2. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada vid förnygringsavverkning, efter landsdel.

Figure 2. Percentage of known cultural heritage sites with damage or serious damage from regeneration felling by region.

Källa: Skogsstyrelsen

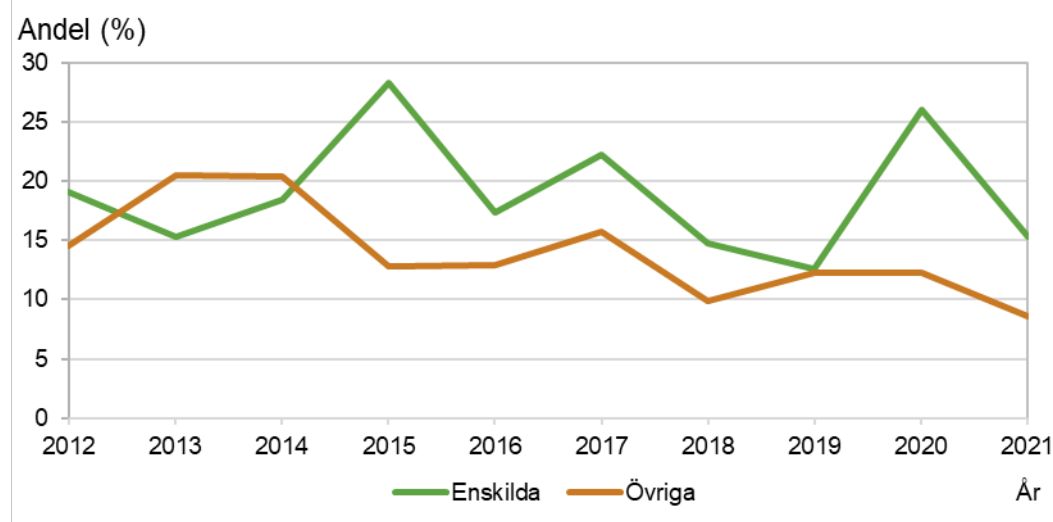

Sedan 2014 har andelen kulturlämningar med skada och grov skada legat högre för enskilda ägare än övriga ägare. Årets resultat visar fortsatt skillnad mellan ägarkategorierna.

Övriga ägare har i år den lägsta skadenivån sedan inventeringen började på 9 procent, och enskilda ägare en skadenivå på 15 procent.

Figur 3. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada vid förnygringsavverkning efter ägarklass, hela landet.

Figure 3. Percentage of known cultural heritage sites with damage or serious damage from regeneration felling by ownership class, whole country.

Markberedning är den vanligaste orsaken till skada eller grov skada på kulturlämningar

Markberedning fortsätter vara den enskilt största skadeorsaken (skada eller grov skada) för kulturlämningarna. Från att förra året ökat markant till 16 procent har skadorna av markberedning i år sjunkit till 9 procent, i linje med tidigare år.

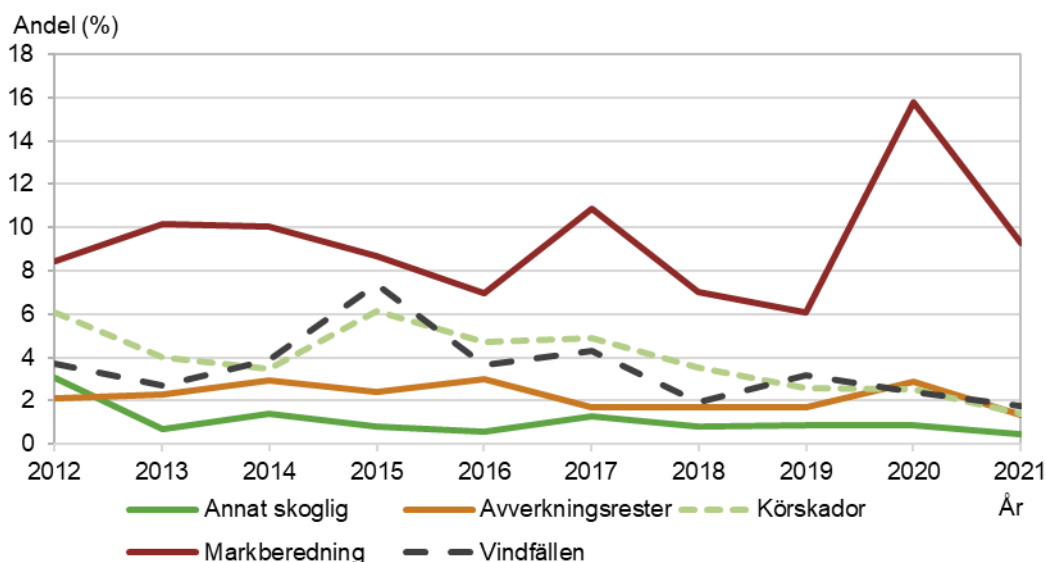
Avverkningsrester orsakar skada i 1 procent av fallen och har under åren legat stabilt mellan 2 och 3 procent (avverkningsrester klassas aldrig som grov skada). Påverkan från grotavlägg (grot = grenar och toppar) och grothögar redovisas under annat skogligt.

Både körskador och skador från vindfällda träd har i år låg skadenivå, under 2 procent. Den låga andelen körskador kan bero på den höga andelen markberedningsskador. Körskador är svåra att uppfatta där markberedning är utförd.

Skador från andra skogliga åtgärder som stubbskörd, dikning, grotavlägg med mera (annat skogligt) ligger i år på en halv procent.

Figur 4. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada vid förnygringsavverkning efter skadeorsak, hela landet.

Figure 4. Percentage of known cultural heritage sites with damage or serious damage from regeneration felling by cause of damage, whole country.

När resultatet för landet eller på landsnivå presenteras räknar vi på den värsta skadan en lämning har. En kulturlämning kan dock ha flera skador av olika typ. Det är anledningen till att skadenivån i nedanstående stapeldiagram där vi vill presentera vilka skador som förekommer och i vilken mängd, kan vara högre än den tidigare redovisade skadenivån på landsdelsnivå. I nedanstående diagram staplas skadorna på varandra.

I norra Norrland är markberedning den vanligaste orsaken till en skada eller grov skada på kulturlämningar och svarar för cirka hälften av dessa skador.

I södra Norrland finns en större variation i skadeorsak på kulturlämningar. Skador från vindfällda träd och avverkningsrester, står för större andelen av skador och grova skador, därefter kommer kör- och markberedningsskador.

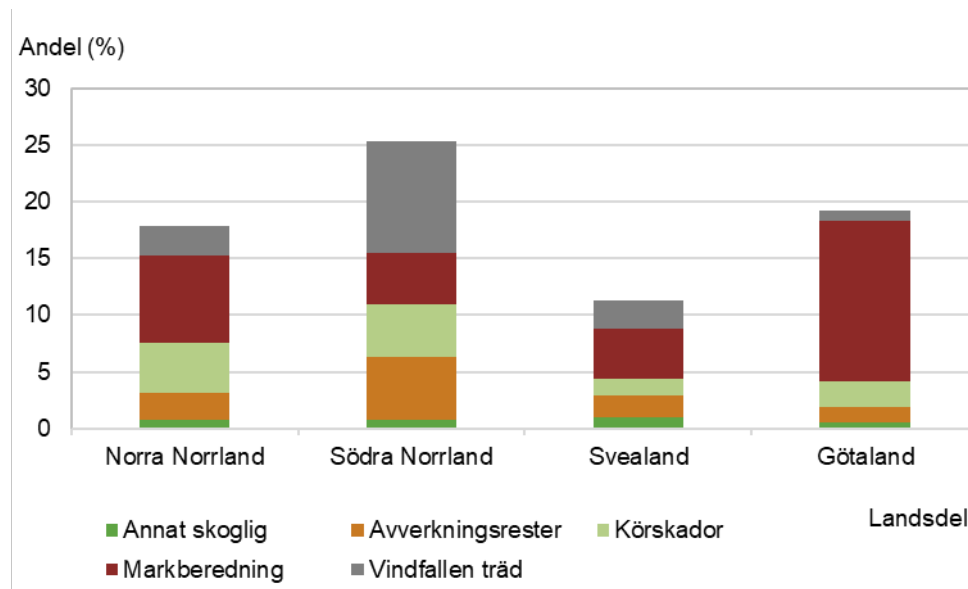
I Svealand är andelen kulturlämningar med skada eller grov skada relativt sett lägre och cirka 11 procent av lämningarna har en skada eller grov skada. Markberedning är den vanligaste skadeorsaken och står för en tredjedel av dessa skador.

I Götaland är andelen skador från markberedning 14 procent vilket är avsevärt högre än i andra landsdelar.

När det gäller skador på landsdelsnivå är markberedning den största påverkansfaktorn för alla landsdelar utom södra Norrland där påverkan från vindfällda träd fortsätter att vara högt.

Figur 5. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada vid förnygringsavverkning efter skadeorsak på landsdelsnivå, treårsmedelvärde 2019-2021.

Figure 5. Percentage of known cultural heritage sites with damage or serious damage from regeneration felling by cause of damage and region, three-year average 2019-2021.

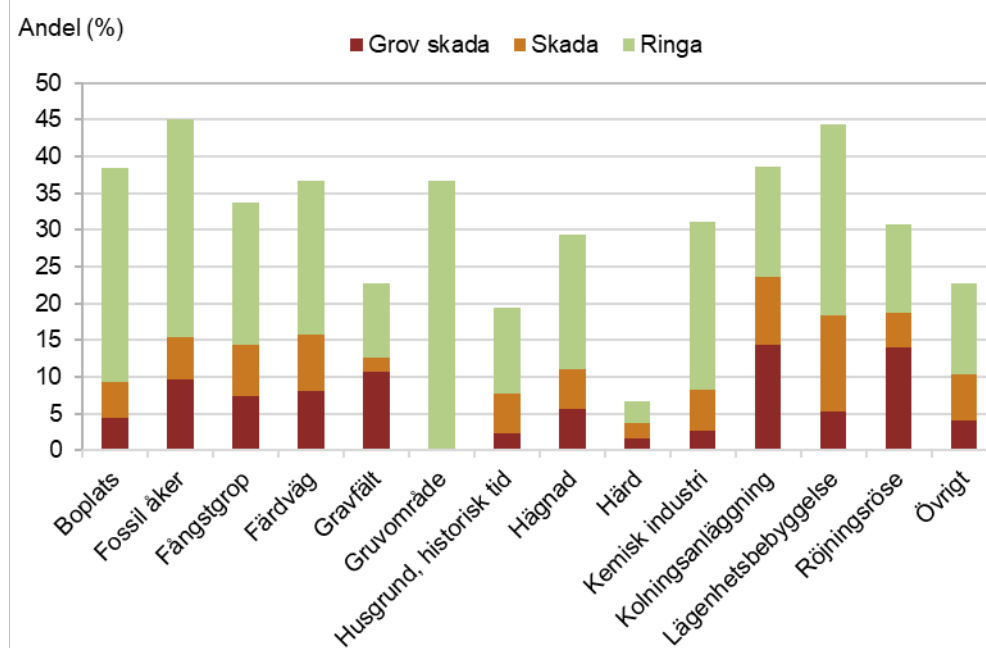

Lämningstyp

Den vanligaste förekommande lämningstypen i inventeringen är röjningsröse följt av, husgrund historisk tid, övrigt, kolningsanläggning, fossil åker och fångstgropar. Fossil åker och lägenhetsbebyggelse har högst andel påverkan, ringa skada – grov skada. Kolningsanläggning och röjningsrösen är de lämningstyper med högst andel grov skada. Lägst påverkan har härdar och husgrunder.

Figur 6. Andel (procent) kända kulturlämningar som påverkats vid förnygringsavverkning efter lämningstyp och skadegrad. Hela landet, treårsmedelvärde 2019-2021.

Figure 6. Percentage of known cultural heritage sites affected by regeneration felling by type of cultural heritage site and degree of damage. Whole country, three-year average 2019-2021.

Källa: Skogsstyrelsen

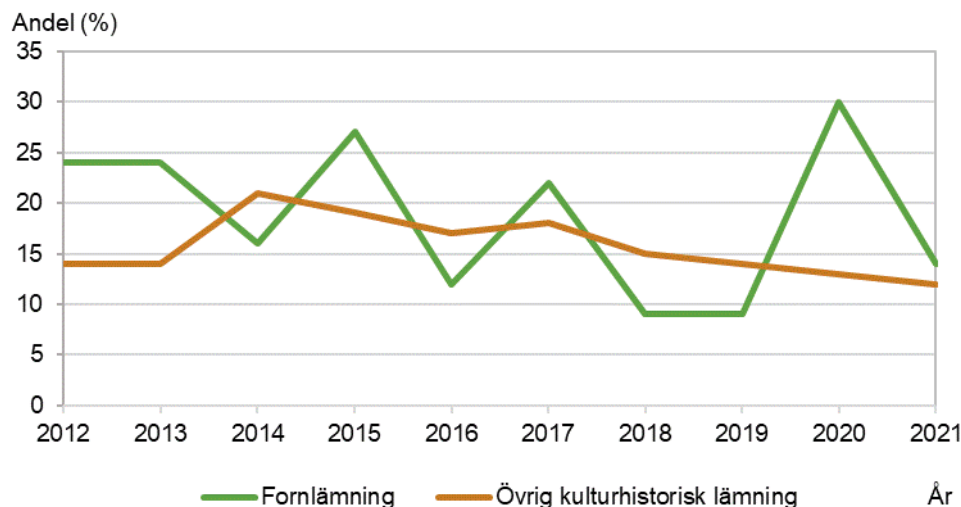

Sedan inventeringen började 2012 har cirka 30 procent av de inventerade lämningarna bestått av fornlämningar. De två senaste åren ligger fördelningen jämnt fördelad kring 50 procent för respektive hänsynstyp. För 2021 noteras 51 procent inventerade fornlämningar och 49 procent inventerade övriga kulturhistoriska lämningar

I nedanstående diagram visas skillnaden i andel lämningar med skada eller grov skada uppdelat på fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar. Från att i två år 2018 och 2019 legat under 10 procent stiger andel fornlämningar med skada eller grov skada 2020 till 30 procent. I årets inventering har skadorna återigen sjunkit och ligger nu på 14 procent. Övriga kulturhistoriska lämningar har en jämn nedåtgående kurva från år 2014, från 20 procent 2014 till 12 procent 2021. Det är den lägsta skadenivån sedan inventeringen började 2012.

Figur 7. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada fördelad på fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar.

Figure 7. Percentage of known cultural heritage sites with damage or serious damage from regeneration felling by ancient remains and other cultural heritage sites.

Källa:

Skogsstyrelsen

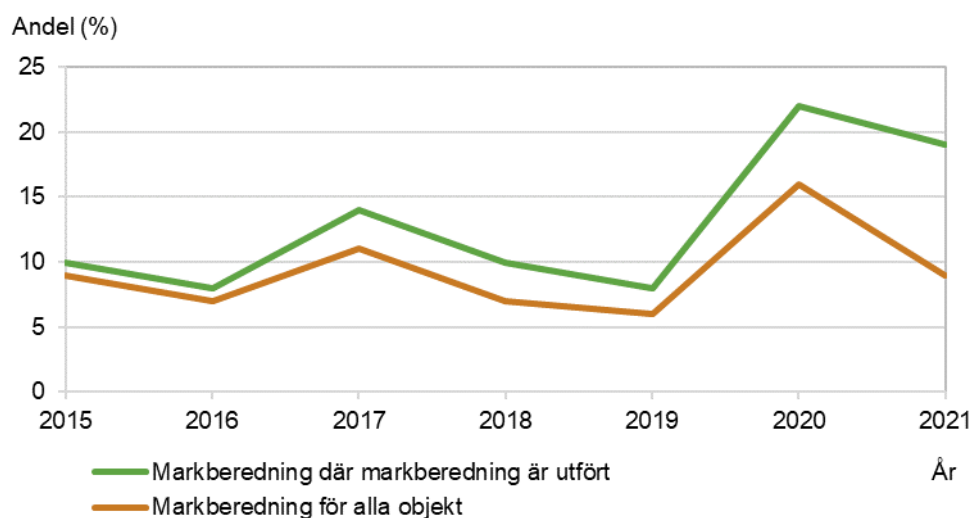

Sedan år 2015 har vi noterat om föryngringsavverkningen vid inventeringstillfället är markberett eller ej.

I diagrammet nedan presenterar vi skillnad i skadenivå när vi beräknar skador från markberedning som andel av alla inventerade föryngringsavverkningar och som andel av endast markberedda föryngringsavverkningar. Det betyder att skada och grov skada för hela landet år 2021 ligger på 19 procent där det markberetts, 10 procentenheter högre än beräknat på alla inventerade avverkningar.

Figur 8. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada efter markberedning som andel av totala antalet inventerade kulturlämningar och som andel av kulturlämningar som ligger på föryngringar som är markberedda, hela landet.

Figure 8. Percentage of known cultural heritage sites with damage or serious damage from soil scarification as a percentage of all cultural heritages sites and as a percentage of cultural heritages sites where soil scarification has been undertaken, whole country.

Källa: Skogsstyrelsen Sveriges officiella statistik

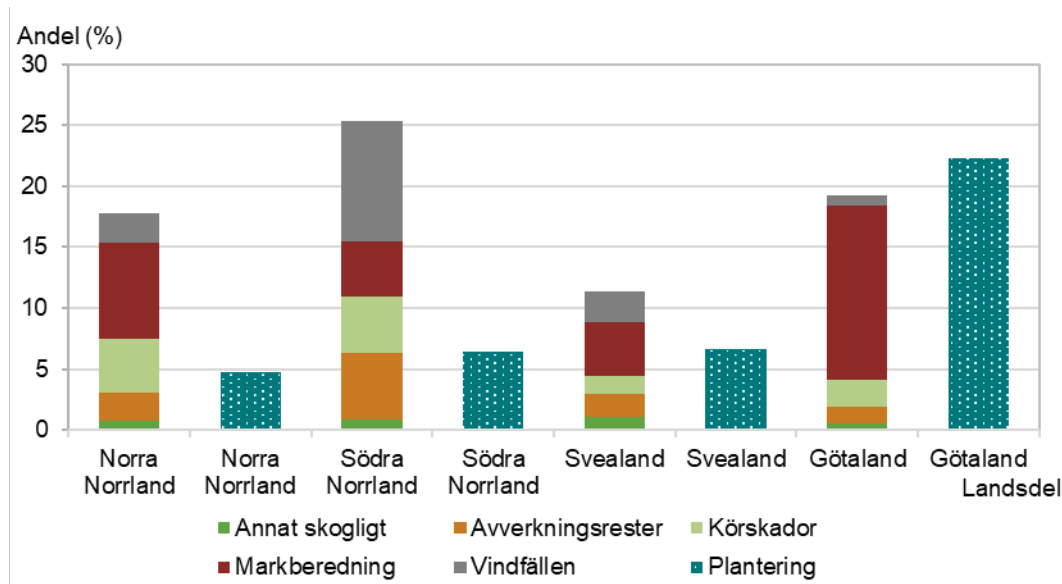
Plantering på kulturlämningar

Förutom skador orsakade av avverkningsrester, körskador, markberedning, skador från vindfällda träd eller andra skogliga åtgärder, noterar vi om det är planterat på kulturlämningen. Vid inventering noteras om det är planterat på kulturlämningen eller inte och om plantering är tillåten enligt beslut från länsstyrelsen. Plantering tillåten noteras som ingen påverkan.

I figur 8 redovisas plantering i relation de ovan nämnde skadeorsakerna. I norra Norrland planteras det på 5 procent, i södra Norrland och Svealand på 6 procent, i Götaland på 22 procent av lämningarna.

Figur 9. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada vid förnygringsavverkning efter skadeorsak och plantering på landsdelsnivå, treårsmedeltal 2018-2021.

Figure 9. Percentage of known cultural heritage sites with damage or serious damage from regeneration felling by cause of damage, degree of damage and presence of regeneration through planting on the cultural heritage site by region, three-year average 2018-2021.

Kulturstubbar

En kulturstubbe är 1,3 m hög ($\pm 0,5$ m) och används som markering vid kulturlämningar för att signalera förekomst av en kulturlämning men även för att förhindra skador. Det finns flera sätt att markera ut en kulturlämning med kulturstubbar och de används i olika utsträckning i olika delar av landet.

Nästan 60 procent av alla inventerade kulturlämningar i landet saknar någon form av bestående utmärkning (kulturstubbar eller annan tydlig utmärkning). Andelen utan utmärkning är drygt 30 procent i Norra Norrland och Södra Norrland. I Svealand knappt 40 procent och i Götaland saknar 73 procent av kulturlämningarna utmärkning.

Högst andel korrekt placerade kulturstubbar (kulturstubbarna står utanför och runt kulturlämningen) har noterats i södra Norrland på 37 procent av kulturlämningarna, följt av norra Norrland på 32 procent och Svealand på 22 procent. Lägst andel korrekt placerade kulturstubbar har Götaland med 5 procent.

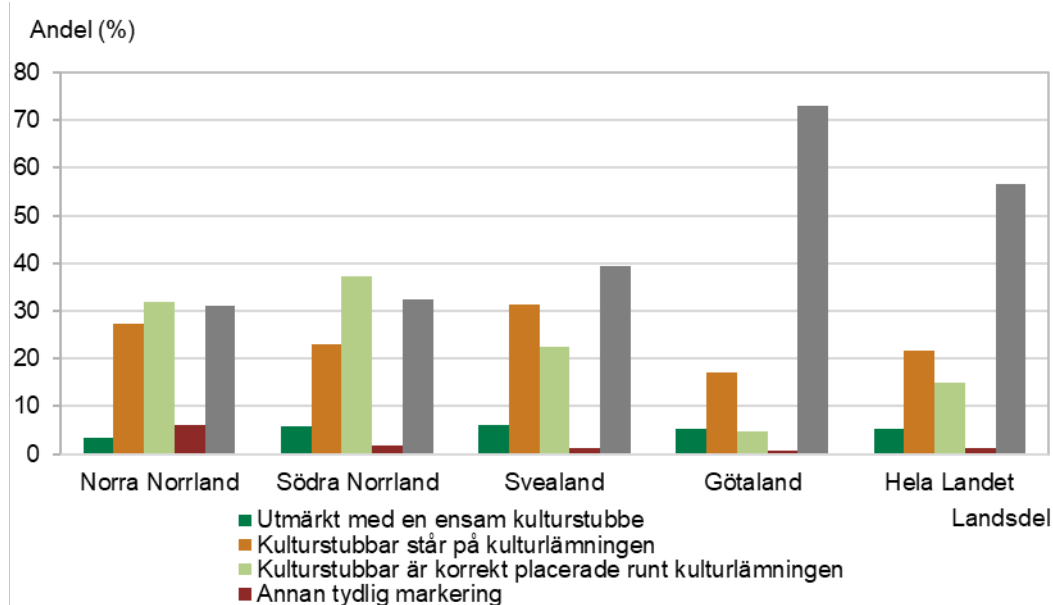
Att kulturstubbar istället står på kulturlämningen varierar över landet mellan 17 och 31 procent.

I hela landet är användningen av en ensam kulturstubbe ovanligt och ligger runt 5 procent.

Användning av annan tydlig markering som innefattar både för höga kulturstubbar, stolpar och skyltar är ovanligt. Det är något vanligare i norra Norrland där implementeringen av kulturstubbar på 1,3 meter tog något längre tid än i övriga landet.

Figur 10. Andel (procent) kända kulturlämningar vid förnygringsavverkning efter användning av kulturstubbar eller annan tydlig utmärkning och landsdel. treårsmedelvärde 2019-2021.

Figure 10. Percentage of known cultural heritage sites marked with cultural heritage stumps or other clear marking by region, three-year average 2019-2021.

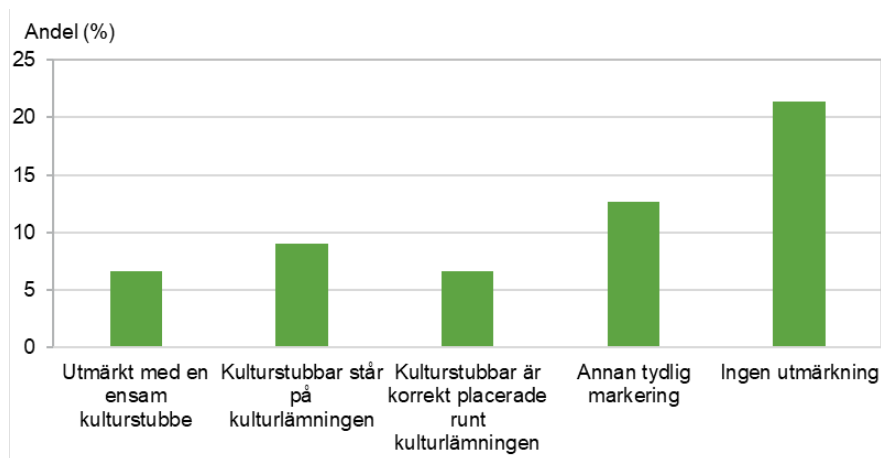
Källa: Skogsstyrelsen

Kulturlämningar utan någon form av kulturstubbe visar skada eller grov skada i 21 procent av fallen. Att märka ut kulturlämningar med en ensam kulturstubbe eller använda sig av korrekt placerade kulturstubbar ger liknande resultat (cirka 7 procent). Vid korrekt placerade kulturstubbar runt en kulturlämning fanns vid inventeringen 2021 grova skador på mellan 0 – 2 procent.

Där kulturstubbar använts i någon form har 92 procent av kulturlämningarna varken skada eller grov skada.

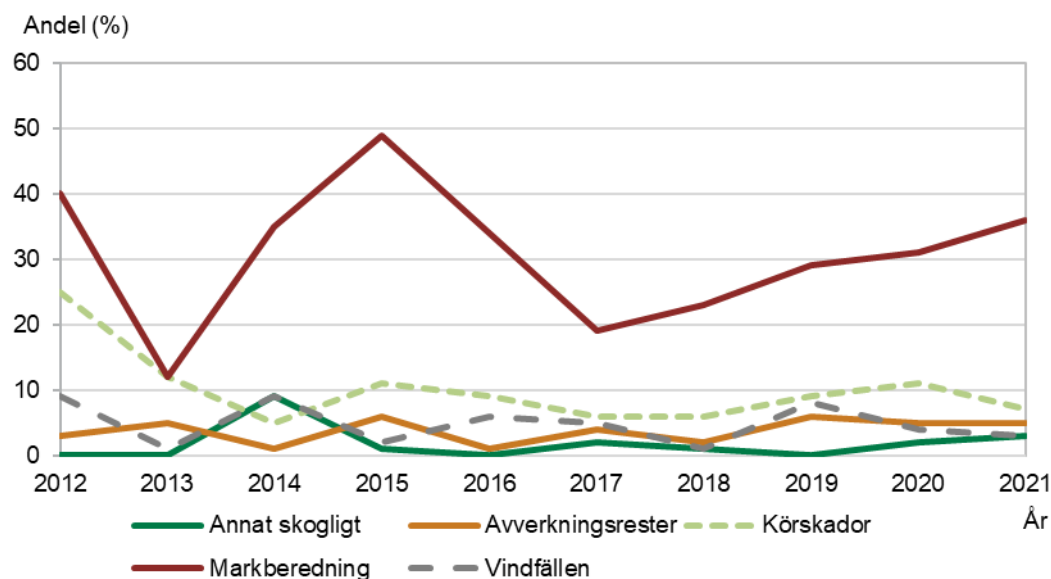
Figur 11. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada vid förnygringsavverkning och användning av kulturstubbar eller annan tydlig utmärkning, hela landet, treårsmedelvärde 2019-2021.
 Figure 11. Percentage of known cultural heritage sites with damage or serious damage from regeneration felling marked with cultural heritage stumps or other clear marking, whole country, three-year average 2019-2021.

Villkorsområde är ett av länsstyrelsen villkorat område omkring en fornlämning. Villkoret kan vara att markberedning och plantering inte är tillåten inom området.

Andelen skador på villkorsområden är fortsatt mycket hög och har stigit från 51 procent 2020 till 54 procent 2021. Markberedning står för 36 procent av skada och grov skada. Påverkan från körspår är den näst vanligast orsaken och står för 7 procent av skadorna.

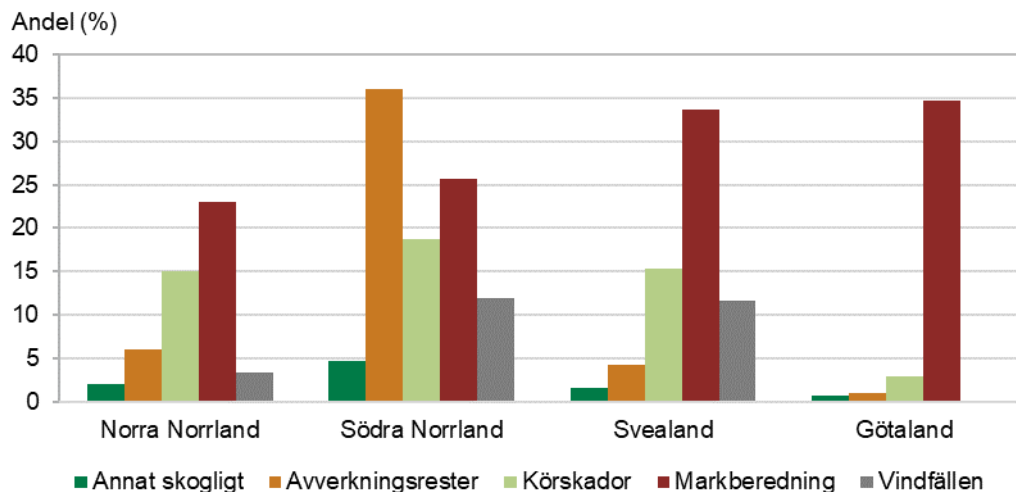
Figur 12. Andel (procent) av villkorsområden till kända fornlämningar med skada eller grov skada vid förnygringsavverkning efter skadeorsak, hela landet.
 Figure 12. Percentage of surrounding consideration areas to known ancient remains with damage or serious damage from regeneration felling by cause of damage, whole country.

När det gäller skador från markberedning i villkorsområden ligger skadorna för Norra Norrland och Södra Norrland kring 25 procent. I Svealand och Götaland just under 35 procent. Södra Norrland har högst andel avverkningsrester på 35 procent, övriga landsdelar ligger under 6 procent. Körskador ligger för Norra Norrland, Södra Norrland och Svealand mellan 15 och 19 procent. Körskador i Götaland på 3 procent. Körskador i Götaland på 3 procent.

Figur 13. Andel (procent) av villkorsområden till kända fornlämningar med skada eller grov skada vid föryngringsavverkning efter landsdel och skadeorsak, hela landet, treårsmedelvärde 2019-2021.

Figure 13. Percentage of surrounding consideration areas to known ancient remains with damage or serious damage from regeneration felling by region and cause of damage, three-year average 2019-2021.

Tabeller

Teckenförklaring

Explanation of symbols

Symbol	Svenska	Engelska
–	Noll	Zero
0	Mindre än 0,5	Less than 0.5
0,0	Mindre än 0,05	Less than 0.05
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available
.	Uppgift kan inte förekomma	Not applicable
*	Preliminär uppgift	Provisional figure
:	Bruten tidsaxel	Broken time axis

1. Andel (procent) kända kulturlämningar med ringa skada, skada eller grov skada efter förnygringsavverkning efter landsdel, årligt data.

1. Percentage of known cultural heritage sites with minor damage, damage or serious damage from regeneration felling by region, yearly data.

År	Norra Norrland	Södra Norrland	Svealand	Götaland	Hela Landet
2021	32	35	21	29	27
2020	30	46	29	42	39
2019	37	36	26	22	27
2018	30	44	30	35	35
2017	47	50	30	38	37
2016	39	63	27	31	35
2015	48	74	24	40	43
2014	35	55	26	36	36
2013	57	48	39	51	47
2012	48	55	25	41	37

Källa: Skogsstyrelsen

2. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada efter förnygringsavverkning efter landsdel, årligt data

2. Percentage of known cultural heritage sites with damage or serious damage from regeneration felling by region, yearly data.

År	Norra Norrland	Södra Norrland	Svealand	Götaland	Hela Landet
2021	16	16	7	16	13
2020	10	26	10	26	22
2019	18	16	10	13	12
2018	12	18	8	16	13
2017	25	30	11	22	20
2016	15	36	11	14	16
2015	20	35	10	24	21
2014	17	27	14	19	19
2013	28	24	10	19	17
2012	28	28	14	19	18

Källa: Skogsstyrelsen

3. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada efter förnygringsavverkning efter ägarklass, årligt data

3. Percentage of known cultural heritage sites with damage or serious damage from regeneration felling by ownership class, yearly data.

År	Enskilda	Övriga ägare
2021	15	9
2020	26	12
2019	13	12
2018	15	10
2017	22	16
2016	17	13
2015	28	13
2014	18	20
2013	15	21
2012	19	15

Källa: Skogsstyrelsen

4. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada efter förnygringsavverkning efter skadeorsak, hela landet, årligt data.

4. Percentage of known cultural heritage sites with damage or serious damage from regeneration felling by cause of damage, whole country, yearly data.

År	Annat skogligt	Avverkningsrester	Körskador	Markberedning	Vindfällan
2021	0	1	1	9	2
2020	1	3	2	16	2
2019	1	2	3	6	3
2018	1	2	4	7	2
2017	1	2	5	11	4
2016	1	3	5	7	4
2015	1	2	6	9	7
2014	1	3	3	10	4
2013	1	2	4	10	3
2012	3	2	6	8	4

Källa: Skogsstyrelsen

5. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada efter förnygringsavverkning efter skadeorsak och landsdelar, treårsmedelvärde 2019-2021.

5. Percentage of known cultural heritage sites with damage or serious damage from regeneration felling by cause of damage and region, three-year average 2019-2021.

Landsdel	Annat skogligt	Avverkningsrester	Körskador	Markberedning	Vindfällan
Norra Norrland	1	2	4	8	3
Södra Norrland	1	6	5	5	10
Svealand	1	2	1	4	3
Götaland	1	1	2	14	1

Källa: Skogsstyrelsen

6. Andel (procent) kända kulturlämningar som påverkats vid förnygringsavverkning efter lämningstyp och landsdel. treårsmedelvärde 2019-2021.

6. Percentage of known cultural heritage sites affected by regeneration felling by type of cultural heritage site. Whole country, three-year average 2019-2021.

Lämningstyp	Norra Norrland	Södra Norrland	Svealand	Götaland	Hela landet
Husgrund, historisk tid	12	21	29	8	16
Kolningsanläggning	11	34	11	8	11
Fångstgrop	21	14	1	0	2
Fossil åker	0	3	6	18	12
Lägenhetsbebyggelse	1	2	10	4	6
Röjningsröse	8	10	10	40	27
Gravfält	1	1	2	1	1
Hägnad	0	1	4	8	6
Kemisk industri	12	1	1	1	1
Gruvområde	0	0	4	0	1
Boplats	8	1	1	1	1
Härd	6	0	0	0	0
Färdväg	4	3	3	1	2
Övrigt	15	9	20	10	13
Summa	100	100	100	100	100

Källa: Skogsstyrelsen

7. Andel (procent) kända kulturlämningar som påverkats vid förnygringsavverkning efter lämningstyp, skadegrad och landsdel. treårsmedelvärde 2019-2021.

7. Percentage of known cultural heritage sites affected by regeneration felling by type of cultural heritage site, degree of damage and region. three-year average 2019-2021.

Norra Norrland

Lämningstyp	Ingen	Ringa	Skada	Grov skada
Husgrund, historisk tid	76	12	8	4
Kolningsanläggning	64	15	6	15
Fångstgrop	70	14	8	8
Fossil åker	..	..	..	..
Lägenhetsbebyggelse	..	..	..	..
Röjningsröse	63	23	5	9
Gravfält	..	..	..	..
Hägnad	..	..	..	..
Kemisk industri	69	22	6	3
Gruvområde	..	..	..	..
Boplats	68	22	8	3
Härd	91	2	4	3
Färdväg	68	16	6	10
Övrigt	58	23	8	11

Södra Norrland

Lämningstyp	Ingen	Ringa	Skada	Grov skada
Husgrund, historisk tid	68	13	12	7
Kolningsanläggning	62	23	9	7
Fångstgrop	58	23	7	12
Fossil åker	8	29	55	7
Lägenhetsbebyggelse	26	29	37	8
Röjningsröse	80	10	10	0
Gravfält	84	16	0	0
Hägnad	41	31	14	14
Kemisk industri	..	..	..	..
Gruvområde	..	..	..	..
Boplats	..	..	..	..
Härd	..	..	..	..
Färdväg	64	22	14	0
Övrigt	42	20	21	17

Svealand

Lämningstyp	Ingen	Ringa	Skada	Grov skada
Husgrund, historisk tid	83	11	4	2
Kolningsanläggning	68	15	10	7
Fångstgrop	76	20	4	0
Fossil åker	57	31	12	0
Lägenhetsbebyggelse	54	33	12	1
Röjningsröse	85	11	2	2
Gravfält	59	13	6	23
Hägnad	88	10	2	0
Kemisk industri	75	14	10	0
Gruvområde	91	9	0	0
Boplats	63	0	22	15
Härd	..	..	..	..
Färdväg	62	21	8	10
Övrigt	77	15	4	4

Fortsättning på nästa sida.

Götaland

Lämningsstyp	Ingen	Ringa	Skada	Grov skada
Husgrund, historisk tid	82	11	4	2
Kolningsanläggning	50	10	11	30
Fångstgrop	88	8	4	0
Fossil åker	55	25	7	13
Lägenhetsbebyggelse	54	24	9	13
Röjningsröse	63	11	5	21
Gravfält	90	1	0	8
Hägnad	68	20	6	6
Kemisk industri	78	14	5	3
Gruvområde	..	..	..	..
Boplats	41	59	0	0
Härd	..	..	..	..
Färdväg	64	22	1	12
Övrigt	86	8	5	1

Hela landet

Lämningsstyp	Ingen	Ringa	Skada	Grov skada
Husgrund, historisk tid	81	11	5	3
Kolningsanläggning	59	15	10	16
Fångstgrop	66	19	7	8
Fossil åker	54	26	9	11
Lägenhetsbebyggelse	53	29	12	6
Röjningsröse	66	11	5	18
Gravfält	76	8	2	14
Hägnad	71	18	6	5
Kemisk industri	71	20	6	2
Gruvområde	91	9	0	0
Boplats	57	33	7	4
Härd	91	2	4	3
Färdväg	63	21	7	9
Övrigt	78	13	5	4

Källa: Skogsstyrelsen

8. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada efter förnygringsavverkning fördelad på fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar, hela landet, årligt data.

8. Percentage of known cultural heritage sites with damage or serious damage from regeneration felling by ancient remains and other cultural heritage sites, whole country, yearly data.

	Fornlämning	Övrig kulturhistorisk lämning
2021	14	12
2020	30	13
2019	9	14
2018	9	15
2017	22	18
2016	12	17
2015	27	19
2014	16	21
2013	24	14
2012	24	14

Källa: Skogsstyrelsen

9. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada från markberedning vid förnygringsavverkning där det var markberett vid tidpunkt för inventering efter landsdelar och skadegrad, årligt data.

9. Percentage of known cultural heritage sites with damage or serious damage from soil scarification as a percentage of all sites and as a percentage of sites where soil scarification has been undertaken by region and degree of damage, yearly data.

Norra Norrland

	Ingen	Ringa	Skada	Grov Skada
2021	88	2	2	8
2020	93	1	2	5
2019	87	3	4	7
2018	88	4	2	6
2017	90	2	1	6
2016	87	2	3	8
2015	77	7	4	13

Södra Norrland

	Ingen	Ringa	Skada	Grov Skada
2021	94	1	1	5
2020	90	3	1	6
2019	90	4	3	4
2018	87	3	2	8
2017	84	5	3	8
2016	86	3	4	8
2015	82	10	3	6

Svealand

	Ingen	Ringa	Skada	Grov Skada
2021	93	3	2	2
2020	91	3	2	4
2019	91	1	5	3
2018	89	5	4	2
2017	95	1	2	3
2016	94	0	3	2
2015	94	4	1	1

Götaland

	Ingen	Ringa	Skada	Grov Skada
2021	70	8	7	15
2020	62	7	5	27
2019	86	3	4	8
2018	84	2	4	11
2017	73	6	6	15
2016	80	9	7	4
2015	75	6	7	12

Källa: Skogsstyrelsen

10. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada från markberedning vid föryngringsavverkning beräknat både för alla inventerade avverkningar och för endast de föryngringsavverkningar där det var markberett vid tidpunkt för inventering, hela landet, årligt data.

10. Percentage of known cultural heritage sites with damage or serious damage from soil scarification as a percentage of all sites and as a percentage of sites where soil scarification has been undertaken, whole country, yearly data.

	Objekt där markberedning är utförd	Alla objekt
2021	19	9
2020	22	16
2019	8	6
2018	10	7
2017	14	11
2016	8	7
2015	10	9

Källa: Skogsstyrelsen

11. Andel (procent) kända kulturlämningar som planterats vid föryngringsavverkning efter landsdelar, årligt data.

11. Percentage of known cultural heritage sites with presence of regeneration through planting on the cultural heritage site by region, yearly data.

	Norra Norrland	Södra Norrland	Svealand	Götaland	Hela Landet
2021	5	4	6	24	16
2020	3	7	8	20	16
2019	6	8	6	23	11
2018	10	7	8	16	11
2017	3	16	3	26	17
2016	11	9	5	23	12
2015	10	22	10	30	19

Källa: Skogsstyrelsen

12. Andel (procent) kända kulturlämningar med skada eller grov skada vid förnygringsavverkning efter användning av kulturstubbar eller annan tydlig utmärkning och landsdel, treårsmedelvärde 2019-2021.

12. Percentage of known cultural heritage sites with damage or serious damage from regeneration felling by use of marking with cultural heritage stumps or other clear marking by region, three-year average 2019-2021.

Norra Norrland

	Andel av lämningar	Andel med skada eller grov skada
Utmärkt med en ensam kulturstubbe	3	12
Kulturstubbar står på kulturlämningen	27	16
Kulturstubbar är korrekt placerade runt kulturlämningen	32	3
Annan tydlig markering	6	10
Någon av ovanstående utmärkningssätt	..	9
Ingen utmärkning	31	27

Södra Norrland

	Andel av lämningar	Andel med skada eller grov skada
Utmärkt med en ensam kulturstubbe	6	22
Kulturstubbar står på kulturlämningen	23	15
Kulturstubbar är korrekt placerade runt kulturlämningen	37	12
Annan tydlig markering	2	7
Någon av ovanstående utmärkningssätt	..	14
Ingen utmärkning	32	30

Svealand

	Andel av lämningar	Andel med skada eller grov skada
Utmärkt med en ensam kulturstubbe	6	4
Kulturstubbar står på kulturlämningen	31	9
Kulturstubbar är korrekt placerade runt kulturlämningen	22	5
Annan tydlig markering	1	5
Någon av ovanstående utmärkningssätt	..	7
Ingen utmärkning	39	13

Götaland

	Andel av lämningar	Andel med skada eller grov skada
Utmärkt med en ensam kulturstubbe	5	4
Kulturstubbar står på kulturlämningen	17	7
Kulturstubbar är korrekt placerade runt kulturlämningen	5	2
Annan tydlig markering	1	11
Någon av ovanstående utmärkningssätt	..	6
Ingen utmärkning	73	23

Hela landet

	Andel av lämningar	Andel med skada eller grov skada
Utmärkt med en ensam kulturstubbe	5	7
Kulturstubbar står på kulturlämningen	22	9
Kulturstubbar är korrekt placerade runt kulturlämningen	15	7
Annan tydlig markering	1	13
Någon av ovanstående utmärkningssätt	..	8
Ingen utmärkning	57	21

Källa: Skogsstyrelsen

13. Andel (procent) av villkorsområden till kända fornlämningar med skada eller grov skada vid förnygringsavverkning efter skadeorsak, hela landet, årligt data.

13. Percentage of surrounding consideration areas to known ancient remains with damage or serious damage from regeneration felling by cause of damage, whole country, yearly data.

	Annat skoglig	Avverkningsrester	Körskador	Markberedning	Vindfällan
2021	3	5	7	36	3
2020	2	5	11	31	4
2019	0	6	9	29	8
2018	1	2	6	23	1
2017	2	4	6	19	5
2016	0	1	9	34	6
2015	1	6	11	49	2
2014	9	1	5	35	9
2013	0	5	12	12	1
2012	0	3	25	40	9

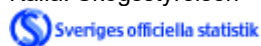
Källa: Skogsstyrelsen

14. Andel (procent) av villkorsområden till kända fornlämningar med skada eller grov skada efter landsdel och skadeorsak. treårsmedelvärde 2019-2021.

14. Percentage of surrounding consideration areas to known ancient remains with damage or serious damage from regeneration felling by region and cause of damage, three-year average 2019-2021.

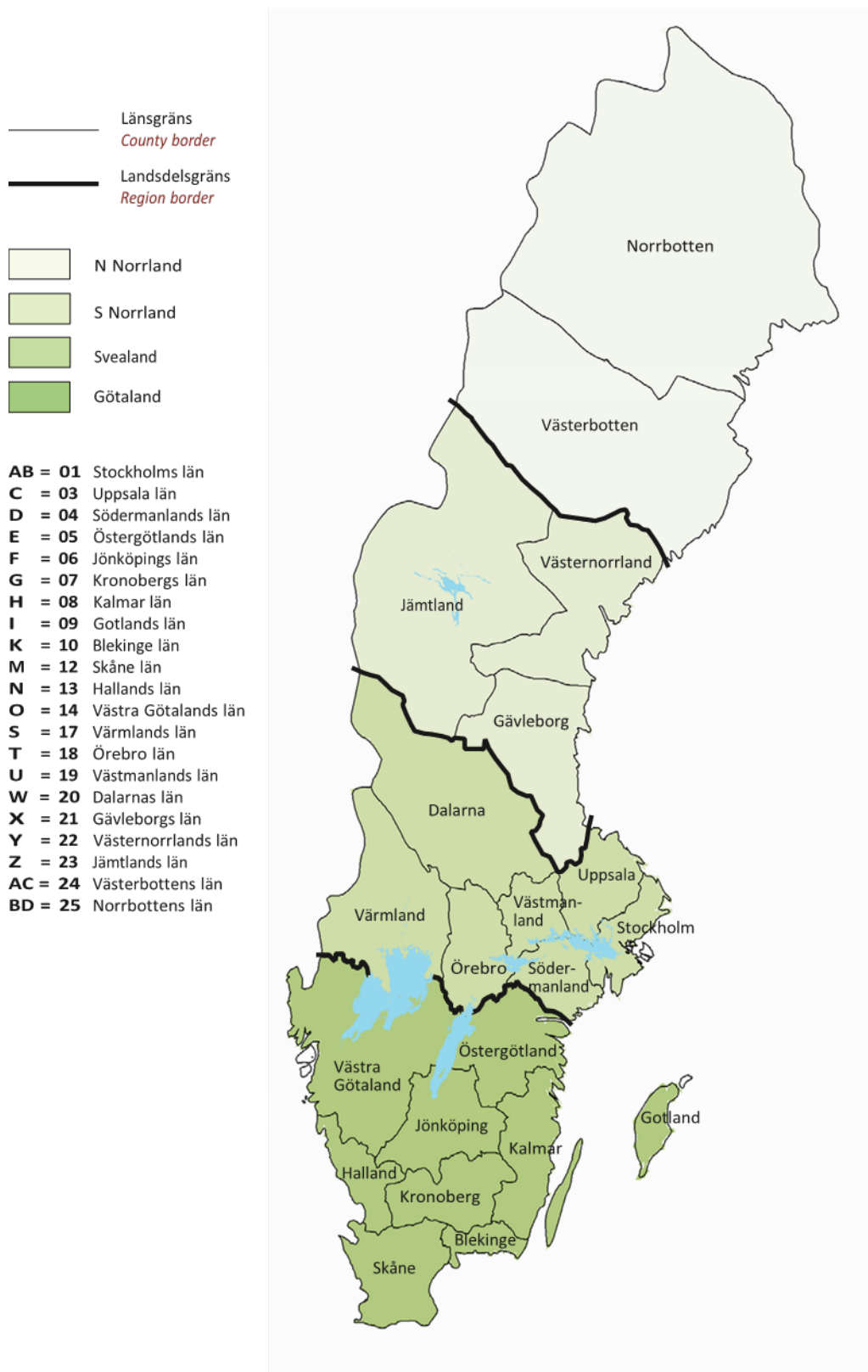
	Annat skogligt	Avverkningsrester	Körskador	Markberedning	Vindfällan
Norra Norrland	2	6	15	23	3
Södra Norrland	5	36	19	26	12
Svealand	2	4	15	34	12
Götaland	1	1	3	35	0

Källa: Skogsstyrelsen

Kartor

Karta över län och landsdelar

Fakta om statistiken

Skogsstyrelsen har sedan 2008 följt upp hänsynen till övriga kulturhistoriska lämningar. Under åren 2008 till 2011 omfattade inventeringen endast övriga kulturhistoriska lämningar. Inventeringen baserade sig då på de övriga kulturhistoriska lämningar som upptäcktes i samband med dåvarande inventering av miljöhänsyn (Polytax).

Sedan 2012 omfattar inventeringen både fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar. Även utlottningsförfarandet förändrades för att få till en jämnare fördelning av inventerade objekt över landet. Kulturlämningarna (fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar) skall också vara kända och/eller registrerade i Kulturmiljöregistret eller Skog- och historieregistret vid tidpunkten för inkommen avverkningsanmälan till Skogsstyrelsen.

Detta omfattar statistiken

Statistiken omfattar skador på kända och registrerade kulturlämningar som ligger på tre år gamla föryngringsavverkningar. Inventeringen utförs tre år efter avverkning för att fånga skador och hänsyn både vid avverkning och vid föryngringsåtgärder.

Statistiken omfattar:

1. Andel påverkan från körspår, markberedning, avverkningsrester (nedrisning) och vindfällda träd.
2. Andelen planterade kulturlämningar.
3. Åtgärder för att märka upp kulturlämningar i samband med avverkning.
4. Hur åtgärden för att märka upp kulturlämningen påverkat skadenivåerna

Statistiken redovisas med fördelning på ägarklass, landsdel och hela riket.

Definitioner och förklaringar

Kulturlämningar: fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar. I skogen kan det finnas fornlämningar som stenåldersboplatser och gravar men också andra yngre kulturhistoriska lämningar som berättar om människans historia som till exempel kolbottnar (lämningar efter kolmila) och husgrunder.

Skadegrader som används vid inventeringen:

Ingen skada

Ringa skada – till exempel lättare körskador, nedrisning och tryckskador

Skada - tydlig påverkan som kan återställas till exempel djupa körskador och viss markberedning

Grov skada - irreversibla skador som inte kan återställas

Påverkan från markberedning och notering om planterade kulturlämningar.

Andel påverkan från körspår, markberedning, nedrisning, vindfällda träd och notering om planterade kulturlämningar beräknas på alla inventerade föryngringsavverkningar oavsett om avverkningarna varit föremål för föryngringsåtgärder (markberedning och plantering) eller inte.

Från 2015 har vi även en tidsserie som omfattar andelen påverkan från markberedning och notering om plantering från föryngringsavverkningar där föryngringsåtgärder, markberedning och plantering utförts vid tidpunkten för inventeringen. Övrig påverkan såsom körspår, nedrisning och påverkan från vindfällda träd kan förekomma på alla föryngringsavverkningar.

Redovisade skadeorsaker

Annat skogligt - påverkan från stubbrytning, dikning, fäll- och släpskador samt grotavlägg och större grothögar.

Körspår - påverkan från skördare, skotare och markberedare

Markberedning - påverkan från manuell eller maskinell markberedning

Avverkningsrester - skall vara aktivt skapat, grenar och toppar från avverkade träd. Påverkan från avverkningsrester bedöms aldrig som grov skada, då skadan rent teoretiskt alltid går att åtgärda.

Vindfälla - träd på kulturlämning som blåst omkull efter avverkning med skador från rotvältan som följd.

Plantering - plantor planterade på kulturlämning eller i villkorsområde.

Högst skadenivå beräknas

Då en kulturlämning kan åsamkas flera skador, exempelvis både körskador, markberedning, avverkningsrester och skador från vindfällda träd, väljer vi skadetyper med högst skadenivå vid beräkningar.

Kulturstubbar

En kulturstubbe är 1,3 m hög (+ - 0,5 m) och används som markering vid kulturlämningar.

Sedan 2015 har i inventeringen definierats 5 olika utmärkningar.

1. Kulturlämningen är utmärkt med en ensam kulturstubbe.
2. Kulturstubbar står på kulturlämningen.
3. Kulturstubbar är korrekt placerade, utanför och runt om kulturlämningen.
4. Annan tydlig utmärkning (käppar, skyltar, högstubbar som använts för att markera kulturlämningen).
5. Ingen utmärkning, kulturmiljön är inte utmärkt med kulturstubbar eller annat.

Villkorsområde

Ett av länsstyrelsen villkorat område inom fornlämningsområde. Villkorsområdet motsvarar den yta länsstyrelsen fattat beslut om för skydd av fornlämningen.

Landsdelar

Redovisningen görs för fyra landsdelar: Norra Norrland, Södra Norrland, Svealand samt Götaland.

Enskilda ägare

Fysisk person, dödsbon och bolag som inte är aktiebolag.

Övriga ägare

Staten, statsägda aktiebolag, övriga allmänna ägare, privatägda aktiebolag samt övriga privata ägare.

Så gör vi statistiken

Hänsynsuppföljning Kulturmiljö genomförs som stickprovsundersökning av avverkningsanmälningar där avverkningen är utförd och det finns en känd och registrerad kulturlämning. 500 objekt lottas ut i fem regioner (Skogsstyrelsens tidigare regionindelning), 100 objekt per region. Utlottningen fördelas lika mellan ägarkategorierna enskilda ägare och övriga ägare. I de fall antalet i någon ägarkategori, i någon region inte är tillräcklig, lottas bland de ärenden som finns. Utlottningen sker bland normal skog, fjällnära skog och ädellövskog.

Innan fältbesök noteras kända uppgifter om objektet såsom; uppgifter om kulturlämning i avverkningsanmälan, kontakt med myndighet (Skogsstyrelsen, Länsstyrelsen) eller museum, finns meddelande, beslut från myndighet och/eller notering om fältbesök.

Omkring 15 inventerare i landet besöker de 500 avverkningarna. I fält noteras påverkan till kulturlämningen. Påverkan delas in i fyra olika kategorier. Ingen påverkan, ringa skada, skada och grov skada. Förutom skadeorsak noteras också åtgärder som vidtagits för att märka ut kulturlämningen inför avverkning och inför återväxtåtgärder.

Statistikens tillförlitlighet

Tillförlitligheten anses totalt sett vara god. Eftersom inventeringen är en stickprovsundersökning är resultaten dock behäftade med urvalsfel. Det kan också förekomma andra typer av felkällor, till exempel registreringsfel, mätfel med mera. Resultaten för tidsserier presenteras som årlig data, övriga uppgifter presenteras som treårsmedeltal. Som kvalitetssäkring genomför inventerarna en årlig kalibreringsövning. Kontrollinventering utförs på fem procent av de utlottade ärendena. Kontrollinventeringen används främst som direkt återkoppling till berörd inventerare. Det planeras att utföras beräkningar även på kontrollinventeringen.

Bra att veta

Elektronisk publicering

Detta Statistiska meddelande finns kostnadsfritt åtkomligt på Skogsstyrelsens webbplats [Skogsstyrelsens statistiksidor](#). Välj ”Statistik efter ämne” och därefter aktuell undersökning.

Mer information om statistiken och dess kvalitet finns i en kvalitetsdeklaration som du hittar på vår webbplats under [Statistikens kvalitet](#).

Data som ligger till grund för tabellerna i detta SM återfinns också i Skogsstyrelsens statistikdatabas. Där kan du generera data i valfritt format för nedladdning till egen PC eller läsning på bildskärm. [Skogsstyrelsens statistikdatabas](#).

In English

Summary

Main findings

Highest proportion of damaged cultural heritage sites since 2012

The proportion of cultural heritage sites (ancient remains and other cultural heritage sites) that are affected (minor damage, damage or serious damage) by regeneration felling activities is the highest since 2015 and, for Sweden as a whole, is at a level of 39 percent. The proportion of cultural heritage sites with damage or serious damage is 22 percent which is the highest since the inventory started in 2012, there are however large regional variations.

Northern Norrland's level of damage and serious damage is, this year, 10 percent which is the lowest level since 2012. Svealand's level of damage and serious damage remains unchanged at 10 percent. The level of damage and serious damage for Southern Norrland and Götaland has increased and is, for this year's inventory, 26 percent.

Soil scarification continues to be the most common cause of damage or serious damage

Soil scarification continues to be the most common cause of damage or serious damage in three of the four regions. The exception to this is Southern Norrland where damage from snags is the most common cause of damage, soil scarification is however the second most common cause.

Cultural heritage stumps act as both a marker and a form of protection

When cultural heritage stumps are used the level of damage to cultural heritage sites is lower. A cultural heritage stump is a 1.3 meter high stump which is used to mark out cultural heritage sites.

The level of damage to cultural heritage sites is lowest when cultural heritage stumps are correctly placed around the perimeter of a cultural heritage site. For three of the four regions no serious damage was recorded for cultural heritage sites with correctly placed cultural heritage stumps. The proportion of cultural heritage sites with correctly placed cultural heritage stumps varies over the country from 35 percent in Northern Norrland to 3 percent in Götaland.

Where cultural heritage stumps are used (regardless of their placement) 92 percent of cultural heritage sites had no recorded damage or serious damage.

Half of all surrounding consideration areas to known ancient remains are damaged during regeneration felling

Approximately half, 51 percent, of surrounding consideration areas to known ancient remains (a protection area around a cultural heritage site) are damaged or seriously damaged during regeneration felling activities. Soil scarification is the single most common cause of damage to surrounding consideration areas.

Survey

The results presented here are from the Swedish Forest Agency inventory of environmental consideration to cultural heritage sites. The inventory is based on a random sample from all the reports of notified areas of final felling where a registered cultural heritage site is present. 500 objects are included in the random sample, 100 per region (previous Swedish Forest Agency administrative regions). The sample is equally divided into two ownership classes (private owners and other owners). The sample includes normal forests, sub montane forests and valuable broadleaf forests.

The objects are visited 3 years after felling so that both felling activities and regeneration activities are included. The degree of damage to a cultural heritage sites on each object is assessed in four classes. No damage, minor damage, damage and serious damage. The

survey also collects information about if, and how, the cultural heritage site has been marked out prior to regeneration activities.

Reliability is considered overall to be high. Since the inventory is a sample survey the results are, however, affected by sampling error. In addition to random error there may also be other types of error sources, for example registry errors and measurement errors. Results for time series are presented as yearly data, other results as three-year averages. A control inventory is undertaken on 5 percent of the sample.

List of tables

Explanation of symbols	16
1. Percentage of known cultural heritage sites with minor damage, damage or serious damage from regeneration felling by region, yearly data	17
2. Percentage of known cultural heritage sites with damage or serious damage from regeneration felling by region, yearly data	17
3. Percentage of known cultural heritage sites with damage or serious damage from regeneration felling by ownership class, yearly data	17
4. Percentage of known cultural heritage sites with damage or serious damage from regeneration felling by cause of damage, whole country, yearly data	18
5. Percentage of known cultural heritage sites with damage or serious damage from regeneration felling by cause of damage and region, three-year average 2019-2021	18
6. Percentage of known cultural heritage sites affected by regeneration felling by type of cultural heritage site. Whole country, three-year average 2019-2021	18
7. Percentage of known cultural heritage sites affected by regeneration felling by type of cultural heritage site, degree of damage and region. three-year average 2019-2021	19
8. Percentage of known cultural heritage sites with damage or serious damage from regeneration felling by ancient remains and other cultural heritage sites, whole country, yearly data	20
9. Percentage of known cultural heritage sites with damage or serious damage from soil scarification as a percentage of all sites and as a percentage of sites where soil scarification has been undertaken by region and degree of damage, yearly data	21
10. Percentage of known cultural heritage sites with damage or serious damage from soil scarification as a percentage of all sites and as a percentage of sites where soil scarification has been undertaken, whole country, yearly data	22
11. Percentage of known cultural heritage sites with presence of regeneration through planting on the cultural heritage site by region, yearly data	22
12. Percentage of known cultural heritage sites with damage or serious damage from regeneration felling by use of marking with cultural heritage stumps or other clear marking by region, three-year average 2019-2021	23
13. Percentage of surrounding consideration areas to known ancient remains with damage or serious damage from regeneration felling by cause of damage, whole country, yearly data	24
14. Percentage of surrounding consideration areas to known ancient remains with damage or serious damage from regeneration felling by region and cause of damage, three-year average 2019-2021	24

List of terms

Husgrund, historisk tid	Building remains
Kolningsanläggning	Charcoal production sites
Fångstgrop	Trap pits
Fossil åker	Abandoned fields
Lägenhetsbebyggelse	Croft site
Röjningsröse	Clearance cairn
Gravfält	Burial grounds
Hägnad	Fences
Kemisk industri	Chemical industries

Gruvområde
Boplats
Härd
Färdväg
Övrigt

Mining area
Ancient settlement sites
Hearth
Roads and tracks
Other